

Opća bolnica Pula
Ospedale Generale di Pola
Odjel za pedijatriju

UPUTE ZA PULMOALERGOLOŠKU AMBULANTU

• ALERGOLOŠKO TESTIRANJE

Ukoliko liječnik posumnja da se kod djeteta radi o alergijskoj reakciji potrebno je provesti alergološko testiranje. Nekada se smatralo da kod djece do treće godine života ne treba izvoditi kožne alergijske testove. Danas se zna da se već kod dojenčadi kožnim testovima može dokazati preosjetljivost na različite alergene hrane i da nije potrebno odgađati alergološko testiranje.

Određeni lijekovi mogu utjecati na reaktivnost kože pa ih je potrebno prestati uzimati prije kožnog testiranja: antihistaminike najmanje 5 do 7 dana ranije, sistemne kortikosteroide najmanje 3 tjedna ako su dugotrajno davani, odnosno najmanje 3 dana nakon završetka kratkotrajne kure, odnosno najmanje 2 tjedna ako su primjenjivani lokalno na mjesto gdje se obavlja testiranje.

Testiranje se ne može provoditi na promijenjenoj koži (npr. alergijska reakcija ili upala kože na mjestu testiranja). Poželjno je da prije samog testa ruke nisu tretirane proizvodima za kožu odnosno da nisu mazane kremama i mastima.

• PRICK test (kožni ubodni test)

PRICK test ili kožni ubodni test najčešće se izvodi na nutritivne (hrana) i inhalacijske (peludi) alergene. Test služi za dokazivanje prisutnosti specifičnih IgE protutijela u koži bolesnika koji reagiraju na određeni alergen.

Dijete za alergološko testiranje sjedi na stolici uz prisutnost jednog roditelja. Mjesto primjene kožnih testova je unutarnja strana podlaktice. Medicinska sestra dezinficira unutarnju stranu podlaktice, nakon čega se na kožu nanose alergenski ekstrakti u kapljicama redoslijedom koji je ordiniran od strane liječnika. Mjesta postavljenih kapljica označe se kemijskom olovkom. Svaka kapljica nakon toga se utiskuje pod kožu pomoću lancete, te se dijete uputi da sjedne i pričeka 15 minuta dok se ne pojavi reakcija.

Za vrijeme od aplikacije kapljica do očitavanja rezultata dijete ne smije češati ruku niti ju ispirati vodom. Obično se javlja svrbež, no potrebno je pričekati dok medicinska sestra ne obriše kapljice alergena papirnatim ubrusom. Roditelji u ovom vremenskom periodu imaju vrlo bitnu ulogu održavanja djeteta mirnim kako se kapljice alergena nanosenih na podlaktice ne bi pomiješale. Nakon toga pacijent se opet javlja liječniku specijalistu. Reakcija se očitava nakon 15-20 minuta.

Kod pozitivne reakcije na mjestu uboda pojavit će se mala oteklina (urtika). Osim određenih alergena pri testiranju provodi se i test na pozitivnu kontrolu (histamin) i negativnu kontrolu (pufer). U kožnom testu ubodom, značajno pozitivnom reakcijom smatra se srednji promjer urtike jednak ili veći od 3 mm, a crvenilo veličine 10 mm u promjeru.

U interpretaciji rezultata kožnog testa pozitivna reakcija ne znači dijagnozu bolesti, kao što negativan kožni test ne isključuje kliničke simptome koje bolesnik navodi. Točna dijagnoza preosjetljivosti na neki alergen

bazira se na podudarnosti kliničkih simptoma i nalaza kožnog testa, a točna dijagnoza preduvjet je dobrog liječenja.

U pulmo-alergološkoj ambulanti OB Pula obavljamo testiranje na:

1. inhalacione alergene
2. nutritivne alergene

Inhalacioni alergeni: Dermatophagoides pteronyss, dlake mačke i psa, alternaria, cladosporium, peludi trava, breza, masline, artemisia, ambrosia, te cijeli niz regionalno prisutnih alergena.

Nutritivni alergeni: jaje, mlijeko, brašno, soja, kikiriki, tuna, oslić, piletina, te cijeli niz pojedinačnih alergena.

- **SPIROMetriJA**

Spirometrija je bezbolna metoda kojom se mjeri kapacitet pluća i brzina protoka zraka kroz dišne putove. Spirometrija je izvrsna metoda za praćenje kroničnih plućnih bolesti te za praćenje učinkovitosti terapije kod učestalih respiratornih simptoma.

Prije samog testa poželjno je da dijete ne dođe natašte, no nije uputno da jede obilno 2 h prije pretrage. Odjenuti udobnu odjeću kako bi dijete moglo disati punim plućima. Na dan pretrage ne bi trebalo izvoditi teže treninge. Ukoliko dijete ima akutnu respiratornu infekciju, na terapiji je antibioticima (osim profilaktičkih), ima akutne smetnje alergijske reakcije, pretragu bi trebalo odgoditi za novi termin.

Kod izvođenja pretrage bitno je da dijete ne diše na nos, već da u cijelosti izdahne zrak iz pluća. **Ukupno trajanje testa je desetak minuta.** Test je potrebno izvesti 3 puta zaredom kako bi se postigla veća točnost rezultata. Medicinska sestra dat će djetetu plastični usnik (sondu) koji se za svakog pacijenta mijenja. Usnik je potrebno obuhvatiti usnama tako da jezik ne ulazi u otvor usnika, dok je nos potrebno zatvoriti kvačicom kako zrak prilikom izdisaja ne bi bježao kroz nos. Prema instrukcijama medicinske sestre dijete diše u usnik oslobađajući zrak iz pluća i ponovno udišući. Smisao je testa upuhati u aparat najvećom brzinom sav zrak iz pluća nakon dubokog udisaja.

Djeca već od dobi 6 godina mogu uspješno odraditi pouzdani spirometrijski test, a neka djeca mogu surađivati već od dobi 4-5 godina.

- **Bronhodilatacijski test**

Bronhodilatacijski test podrazumijeva izvođenje spirometrije nakon inhalacije brzodjelujućih bronhodilatatora. Najčešće se radi o inhalaciji salbutamola. Rezultat testa se interpretira na temelju postignute razlike između prvog i drugog testiranja.

- **Spirometrija u naporu**

Pretraga se sastoji od izvođenja spirometrije u tri navrata. Radi se inicijalna spirometrija, nakon toga pacijent se izlaže fizičkom naporu/vožnja orbitreka kroz 6 minuta, vlastitim tempom.

Ukoliko se jave smetnje prekida se sa vožnjom. Neposredno nakon završetka na orbitreku ponovno izvodi spirometriju (2.put). Nakon toga mirno sjedi i odmara kroz 15 minuta te potom ponovno izvodi spirometriju po (3.put). Na pretragu je poželjno doći u udobnoj sportskoj odjeći i obući.